

neratione parentum justorum; quia hi non generant filios ut sunt justi, sed ut filii Adae. (Thes. XV.) Solum enim Adae peccatum fuit peccatum capitis, atque adeo omnium ab eo descendentium; caetera ut poenitentia post peccatum, hujus remissio, etc., fuerunt pure personalia et non transmittuntur.

ARTICULUS III.

De immunitate B. V. Mariae a peccato originali.

Lugendam totius humani generis ruinam ex Adami transgressione derivatam, ineffabili Incarnationis mysterio decrevit Deus reparare; propter quod *benedictam in mulieribus* sibi elegit matrem BB. V. Mariam, quae, sicut «auctrix peccati» (1) fuit Eva, esset et ipsa «auctrix meriti»; atque ita probrum, quod generi nostro per Evam et Adamum intulerat diabolus, insigni Jesu-Christi ejusque Matris triumpho elideretur.

THESIS XX.

BB. Virgo Maria in primo instanti suae Conceptionis fuit singulari Omnipotentis Dei gratia et privilegio, intuitu meritorum Christi Jesu Salvatoris humani generis, ab omni originalis culpae labe praeservata immunis.

140. Nota. I. Primum BB. Mariae Conceptionis instans illud dicimus in quo ejus anima infusa est corpori; infusione enim animae conceptio hominis perficitur et completur. Haec conceptio ita completa dicitur *passiva perfecta* ut distinguatur ab *activa*, quae consistit in actionibus generatricibus parentum, et a *passiva imperfecta* qua significatur foetus nondum animatus saltem prioritate naturae. Non esse alium hujus propositionis sensum decretoriis verbis consignarunt SS. Pont. Alexander VII (2) et Pius IX (3): «Sane vetus est Christi fidelium erga ejus beatissimam Matrem »Virginem Mariam pietas sentientium, ejus animam primo instanti creationis, atque infusionis in corpus fuisse speciali Dei gratia »et privilegio, intuitu meritorum Jesu Christi ejus Filii humani »generis Redemptoris, a macula peccati originalis praeservatam »immunem, atque in hoc sensu ejus Conceptionis festivitatem solemnem ritu colentium et celebrantium.»

(1) S. Augustin. Ser. 18, de SS.—(2) *Sollicitud. omn. Eccles.* 7 Decemb. 1661.—(3) Bull. *Ineffabile*, § Quoniam vero.

II. Jam saeculo XII (1), contradicentibus, tunc et posterioribus saeculis, pluribus ex scholasticis doctoribus, hoc singulare Deiparae privilegium palam fideles profitebantur, dum in ejus honorem pie ac devote dies festos instituebant. Laus est Joannis Duns Scoti († 1308), ordinis seraphici ornamentum, tam valide saeculo XIV hoc privilegium BB. Virgini vindicasse (2), ut a suo tempore, ait Vazquez (3), pia sententia, nunc vera percrebuerit «non solum apud theologos scholasticos, sed etiam apud »omnes Christi fideles» atque ita inveteraverit «cum hominum saeculis, ut nullus jam ab ea deduci et dimoveri possit.» Licuit tamen adversam, nunc haeticam, sententiam publice tradere usque ad Paulum V, qui ann. 1616 sub poenis et censuris gravissimae omnibus prohibuit: «ne quis auderet in publicis lectionibus, »concionibus, aliisque actibus publicis asserere B. Virginem in »peccato originali conceptam fuisse.» Ulterius processit Gregorius XV ann. 1622 prohibens etiam ne: «in scriptis privatis audent asserere, quod eadem B. Virgo fuerit concepta cum »peccato originali.» Sed quia assertores contrariae opinionis pergebant «contra praefatas prohibiciones, tum privatim, tum publice »praefatam sententiam (de Immaculata Conceptione) aut impugnare, aut vellicare,» Alexander VII ann. 1661 iisdem et majoribus poenis subiecit eos, qui «hanc sententiam, festum seu cultum in disputationem revocare, aut contra ea quoquo modo directe vel indirecte aut sub quovis praetextu, etiam definibilitatis »ejus examinandae; sive sacram Scripturam aut SS. Patres sive »Doctores glossandi vel interpretandi scripto, seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare contra ea quidquam determinando aut »asserendo vel argumenta contra ea asserendo, et insoluta relinquendo, aut alio quovis excogitabili modo disserendo ausi fuerint.» Libros autem vel in dubium revocantes Immaculatam Conceptionem post decretum Pauli V, editos aut in posterum edendos, prohibuit: «sub poenis et censuris in Indice librorum »prohibitorum contentis, et ipso facto pro expresse prohibitos habere.» voluit ac mandavit. Nec mirum, cum Vazquez, qui obiit anno 1604 jam scriberet (4): «hoc tempore, non solum omnes »Theologiae professores et Doctores... sed etiam omnes, qui christiani nominis fidem profitentur, in hanc sententiam uno animo »et affectu ita conspirant, ut sine magno populi scandalo... jam »nemo possit oppositam populo in concionibus exponere.» Tandem totius Ecclesiae votis tot saeculis constanter expressis, a concil.

(1) Teste S. Bernardo epist. 174.—(2) 3, D. 3, q. 1; D. 18, q. unic.—(3) In 3, p. D. 117, c. 2.—(4) In 3, part. D. 117, c. 2.

Tridentino (1), integre sanctis, annuens Pius IX. «se-
xto idus Decembris anni 1854 in Basilica Vaticana ingenti
»S. R. E. PP. Cardinalium et Episcoporum ex dissiis, etiam regio-
»nibus adstante coetu universoque plaudente orbe solemniter pro-
»nuntiavit ac definitivè Immaculate Conceptionis confessionem
ad fidem pertinere (2).

141. Prob. 1.º Ejus definitione dogmatica (3) Pii IX: «Au-
»ctoritate D. N. Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri et
»Pauli, ac Nostra declaramus, pronuntiamus et definimus, doctri-
»nam, quae tenet beatissimam Virginem Mariam in primo instanti
»suae Conceptionis fuisse singulari omnipotentis Dei gratia et pri-
»vilegio, instituit meritorum Christi Jesu Salvatoris humani gene-
»ris, ab omni originalis culpae labe praeservatam immunem, esse
»a Deo revelatam, atque iniecro ab omnibus fidelibus firmiter con-
»stanterque credendam.»

2.º Genes. III. 15 legitur sacrae Scripturae textus, qui merito ab interpretibus *אפסידאבא* nuncupatur, eo quod in eo prima promissio contineatur Christi Redemptoris. Hic textus juxta Vulgatam est: *Inimicitias ponam inter te et mulierem, et semen tuum et semen illius: ipsa conteret caput tuum, et tu insidiaberis calcaneo ejus.* Juxta LXX: «*Et inimicitias ponam inter te et mulierem, et inter semen tuum et semen ejus. Ipse servavit caput tuum: et tu servabis ejus calcaneum.*» Hebraice: «*Et inimicitias ponam inter te et inter mulierem, et inter semen tuum et inter semen ejus; ipsum conteret tibi caput, et tu conteres ei calcaneum* (4).» In omnibus his lectio-

(1) Ses. V, can. ultim.—(2) Ex act. Pii IX.—(3) Bull. *Ineffabilis* § *Quare*.—(4) Praecipua differentia stat ut vides in pronomine *ipsa* pro *ipse* vel *ipsum*. Triplex est ait *Alapide* (in h. l.) lectio codicum hebraeorum, qui habent *ipsum* scilicet semen. Illi consonant Syrus, Samaritanus et Arabs. Attamen dantur duo codices in bibliotheca Vaticana qui habent *אני* *ipsa*, alius *אני* apud de Rossi sicut et unus codex Onkelosi. Rab. Maimonides (More necobim. P. 2, c. 30) scribit: «Sed mirandum magis est, quod serpens cum Eva conjungatur, h. e. semen illius cum hujus semine, caput et calcaneo, quod *illa* vincat ipsum serpentem in capite, et ille vincat ipsam in calcaneo.» Secunda est *ipse* i. e. Christus Deus-homo, ita LXX et paraphrasis chaldaica. Unus tamen codex graecus anonymus in Hexaplis consentit Vulgatae. Legunt cum LXX PP. Graeci et ex latinis Cyprianus, Isidorus, Hieronymus (QQ. hebraicis), Eucherius, Rabanus, etc. Tertia est *ipsa*, ita Biblia Romana et omnia pene latina cum pluribus ex latinis Patribus.

Difficultates, quae contra hanc lectionem possent fieri solvuntur saltem probabiliter si non probabilibus: a) Testimonio illorum codicum hebraeorum qui habent ut vulgata *ipsa*, auctoritate Maimonides, auctoritate ipsius Vulgatae, quae certe nullo modo est contemnenda. b) Cum *Alapide* quia saepe *אני* pro *אני* in Genesi ponitur praesertim cum emphasis est et virile aliquid feminae tribuitur, ut hic est contritio capitis serpentis; exempla suppetunt in hoc ca-

nibus, clarius in Vulgata, praenuntiatur: a) Divina ordinatione uno eodemque bello configere debere serpentem seu diabolum et mulierem: *Inimicitias ponam inter te et mulierem*: semen diaboli et semen mulieris: *et semen tuum et semen illius*. b) In hoc bello ita devictum iri diabolum ut non possit tamquam serpens, cui contritum est caput, adversarios tam mulierem, quam semen ejus vel laedere: *Ipsa*, ipsum vel ipse, *conteret caput tuum et tu insidiaberis calcaneo Ejus*. Atqui hunc insignem de diabolo triumphum solus Christus semen Mariae Virginis reportavit. Ergo sola B. Virgo Maria ejus Mater est illa mulier, quae una cum Christo plene devicit diabolum, ac proinde numquam neque in Conceptione sub diabolica fuit potestate. Ita hunc locum exponit Pius IX (1): «Equidem Patres, Ecclesiaeque Scriptores... docuere divino hoc oraculo clare aperteque praemonstratum fuisse misericordem humani generis Redemptorem... ac designatam beatissimam Ejus Matrem Virginem Mariam, ac simul *ipsissimas* utriusque contra diabolum inimicitias insigniter expressas. Quocirca sicut Christus... delens quod adversus nos erat chirographum decreti, illud cruci triumphator affixit, sic sanctissima Virgo Altissimo et indissolubili vinculo cum eo conjugata una cum Illo, et per illum sempiternas contra venenosum serpentem inimicitias exercens, ac de ipso plenissime triumphans illius caput immaculato pede contrivit (2).»

pite vv. 12, 20. Genes. XVII, 14; XXIV, 44; XXVIII, 25. Quare facile potuit mutatis punctis, (quae non multum sunt antiqua) scribi *אני* pro *אני*, nec obstat verbum *אני* masculinae formae, est enim crebra enallage generis in hebraeo ut masculinum ponatur pro femineo et contra praesertim si causa est et mysterium aliquid subsit. Simile habes cap. II, 23, c) Quia etiam Josephus (I, I, antiq. c. 3) legit ut noster interpres: «Praecipit ut mulier capiti ejus plagas inferret.»

Ex his omnibus rationibus colliges non esse necessarium deserere vulgatam lectionem, tum maxime, quia suam fecit Bulla dogmatica definitionis Immaculae Conceptionis in re dogmatica, tum quia hac lectione melius certe hoc dogma comprobatur. Ex quo hanc lectionem *ipsa* frequentavit Ecclesia, fatetur *Patet Corluy* nobis adversarius, (Spicileg.) incepisse catholicos Doctores et Auctores innumeros designare Mariam pro muliere illa quae Satanam contrivit.

Ad sensum vero, quod attinet, rectissime monet *Alapide*, nullam ex his tribus lectionibus esse rejiciendam, imo omnes esse veras, nam cum Deus hic opponat quasi antagonistas mulierem cum suo semine serpenti cum suo semine, consequenter vult dicere, mulierem cum suo semine contritum caput serpentis; sicut et contra serpens tam mulieris quam seminis ejus calcaneo insidiatur.

(1) Bull. *Ineffabilis* § *Epidem Patres*.—(2) Praelaudatum Genesios textum ad litteram de serpente et muliere Eva, de odio seu antipathia, quae est inter serpentem et homines interpretati sunt post Chrysostomum, Bonifacium, Menochium et alii, qui tamen mystice de Christo et B. Maria

Apud Lucam (I, 28) Archangelus Gabriel jussu Dei Mariam consalutavit: *Ave gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus*. S. Elisabeth *repleta Spiritu sancto* salutationi visitantis Mariae respondens (ibid. v. 42): *exclamavit voce magna, et dixit: Benedicta tu inter mulieres, et benedictus fructus ventris tui*. Atqui

intellegerunt. Et quidem in sensu saltem typico sermonem esse de B. Immaculata V. Maria ejusque Filio D. N. Jesu Christo dubitare non licet post dogmaticam definitionem Immaculatae Conceptionis. Ex Patribus, litteram de solo Messia ejusque Matre exposuerunt Irenaeus (haeres. 3, 23; 4, 40:) Cyprianus (adver. judaeos 2, 9). Praeclare S. Epiphanius (Haeres. 3, 18, 19). Accedunt S. Leo M. (serm. 21) et Rupertus.

Postremam sententiam nervose propugnavit nostris temporibus P. Patrizi, cui adhaeret Lamy. Rationes sunt: a) Vox hebraica פְּרָה *personalem* seu *spiritualem aversionem* significat, quae inter serpentem et mulierem esse non potest, bene vero inter mulierem aliquam et diabolum. Praeterea addit *ponam i. e. efficiam*: si autem Deus de naturali inimicitia voluisset loqui, potius dixisset *erunt* ad modum quo dixit: *terram comedes* i. e. quod antea naturale erat, post peccatum erit tibi in infamiam. b) Quia naturalis aversio hominum a serpentine non est tantum respectu mulierum, sed etiam respectu virorum; non tantum Evae, sed omnium feminarum. Ergo ut exprimit verbum hebraicum פְּרָה (cum articulo La Mujer) de aliqua singulari muliere, cui daemon speciales insidias pararet, bellumque indiceret est sermo. Sed talis mulier non est Eva. Ergo debet esse B. Maria, quia in nulla alia muliere possunt haec verificari, si Evae non conveniunt.

Min. subsumpt. prob. Quia Eva per suum peccatum nedum diabolo inimica facta est, sed e contra evasit Deo inimica et diabolo amica, juxta illud Jacobi (IV, 7) *Amicitia hujus mundi inimica est Dei*. Forte melior sententia est quae non coercat sensum et interpretatur de Eva et V. Maria cum Alapide, principalis quidem de B. Virgine.

Pariter diversitas est in exponendis verbis: *et semen tuum et semen illius*. Intelligunt de diabolo ejusque sequacibus, de Christo ejusque discipulis, quoad semen diaboli omnes, nam diabolus filios non generat; adeoque vox *semen* metaphoricè usurpat pro collectione virorum impiorum, quoad Christum vero inter Patres Ephraem (L. attend. tibi 11) Ambrosius (De fug. saec. 42) Chrysostomus (homil. 17 in Genes.) Hieronymus (QQ in Genes. 3, 15). Ita plures interpretes inter quos Alapide Bonfrerius etc. et recentissime Corluy (Spicileg.). Rationes sunt: a) Parallelismus perfectus inter semen serpentis et semen mulieris; sed semen serpentis sumitur collectivè; ergo et semen mulieris seu Christi. b) Ex scopo vaticinii, qui est spem et solamen primis hominibus post lapsum tribuere, ut intelligant posse devincere diabolum. c) Quia ita videtur intellexisse S. Paulus (Rom. XVI, 20): *Deus autem pacis conterat Satanam sub pedibus vestris velociter*. d) Ex eventu, nam sancti omnes Christi virtute serpentem vicierunt.

Restringunt hanc sententiam Patres illi et interpretes, qui de solo Christo et B. Maria hoc oraculum exponunt. Probant, a) Quia vox פְּרָה (semen) in singulari posita, in Scriptura peculiarem aliquam sobolem aut filium communis designat, si aliquando collectivè sumitur, pronomen, quod sequitur ordinariè in plurali raro in singulari ut hic adhibetur. Sic arguere videtur Apostolus (Galat.

tam singularibus solemnibusque salutationibus primo Mariae datis satis ostenditur, ut Patres Ecclesiaeque Scriptores intellexerunt: «Deiparam fuisse omnium divinarum gratiarum sedem: omnibusque divini Spiritus charismatibus exornatam. imo eorumdem charismatum infinitum prope thesaurum; abyssumque inexhaustum...» una cum Filio perpetuae benedictionis participem (1). Ergo B. V. Maria numquam fuit maledicto nec originali obnoxia, alias nec omnino *plena gratia*, nec *semper* ut Filius fuisset benedicta, nec singularissime inter mulieres a Deo ornata gratiâ et benedicta.

142. 3.º Sensu traditionali Ecclesiae: a) Ante exortam controversiam saecul. xii testimoniis Patrum et Conciliorum monumentisque liturgicis, quibus sive explicitè, sive implicite, summam puritatem B. Mariae ponderando, adeo clare Immaculata Deiparae Conceptio affirmabatur ut fideles, suavi Spiritus sancti inspiratione ducti, quotidie ad confessionem magis explicitam hujus mysterii permoverentur, nec satis divinae inspirationi se fecisse existimarent, nisi instituto die festo Immaculatae B. Mariae Conceptionem solemnè cultu prosequerentur. En pauca exempla ex multis, quae apud theologos auctores reperies (2). Ex epist. Presbyteror. et Diaconor. Achajae de martyrio S. Andreae. Quae si non est genuina est saltem antiquissima: «Et quoniam de immaculata terra factus fuerat homo primus, qui per ligni praeveraricationem mundo mortem intulerat: necessarium fuit ut de immaculata Virgine nasceretur perfectus homo Dei Filiius...» Origenes (3): «Audite quod Virgo in utero accipiet; non ex desiderio partum concipiens, quae neque persuasione serpentis decepta est, neque ejus afflatus venenosis infecta.» Patres frequenter docent Christum et Mariam antitypos esse Adami et Evae, unde sicut Eva peccando causa nostrae ruinae fuit, ita a contrario Maria a gratia praeventa non peccando, causa fuit nostrae salutis. Ita inter alios, S. Irenaeus (4): S. Epiphanius (5): S. Ephraem (6): «Mantifestum est Mariam fuisse ejus sideris (Christi) januam, cujus

II, 16) *Abrahae dictae sunt promissiones et semini ejus. Non dicit et seminibus, quasi in multis: sed quasi in uno: et semini tuo, qui est Christus*. b) Quia de industria videtur dictum a Deo: *semen mulieris*, non viri, nam solus Christus absque viri opera, de Spiritu sancto ex Maria Virgine natus est. c) Quia solus Christus vere contrivit caput serpentis. d) Quia hic promittitur futurus Redemptor, et nullum aliud occurrit vocabulum praeter *semen mulieris* quo Redemptor Deus-homo designetur. Dixerim ambas sententias amico fodere componi, si allata verba primo et principaliter de Christo, secundario et participative de ipsis imitatoribus intelligamus (Vid. C. Alapide).

(1) Ball. *Ineffabilis*. § *Ad hanc eandem*.—(2) Conf. Martin ez. *De natura et gratia. Concept. B. M. V.* sec. II; Hurter S. J. Theol. especial. v. 1, nn. 449-457.—(3) Homil. i, in *Matthae*.—(4) L. 3, c. 22, n. 4.—(5) *Haeres*. 78, n. 18.—(6) Serm. 4, in select. Scrip.

»praesentia spes nostra revixit, quando per illam mundum ejusque
 »habitatores revisit lux, quam expulerat Eva omnium origo malo-
 »rum. Et si mysterium utriusque nosse cupis, cogita corpus ge-
 »minis praeditum oculis, quorum alter casu occaecatus lumen ami-
 »sit mira nitet alter luce, quam rebus omnibus etiam communicat.
 »Mundum jam respicito duos hic oculos nactus est. Eva fuit ocu-
 »lus sinister, plane caecus, dexter ex adverso nitidissimus Maria.
 »Ut laevo oculo lux occidit, simul universo orbi incubuit nox...»
 S. Augustinus (1): «Excepta igitur S. Virgine Maria, de qua
 »propter honorem Domini nullam prorsus cum de peccato agitur,
 »haberi volo quaestionem; inde enim scimus, quod ei plus gratiae
 »collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum, quae con-
 »cipere et parere meruit, quem constat nullum habuisse peccatum.»
 Ubi mensura puritatis Virginis est eum concepisse et peperisse
 »quem constat nullum habuisse peccatum.» Ergo Bta. Virgo nul-
 lum habuit peccatum nec originale. Praeterea verba sunt generalia
 et ex se excludunt omne peccatum; deinde certo remouent omne
 peccatum leve, ergo a fortiori originale ex quo juxta Augu-
 stinum trahitur moralis impotentia vitandi omnia levia peccata;
 dicit tandem Virginem habuisse gratiam ad vincendum *omni ex*
parte peccatum, quod verum non esset si primos diaboli astus non
 fregisset. S. Hieronymus (2) exponens verba Angeli *Aze*
gratia plena: «Et bene plena, quia caeteris per partes praestatur:
 »Mariae vero simul se tota infudit plenitudo gratiae... In Mariam
 »vero totius gratiae, quae in Christo est plenitudo venit, quam-
 »quam aliter, etc..., per hoc quiddam maledictionis infusum est per
 »Evam, totum abstulit benedictio Mariae.» S. Andreas cre-
 tentis (3): «Chorus propheticus olim praedicavit, omnis probr et
 »maculae expertem, uniceque et absolute puram, Deique filiam, in-
 »fantem, quam Anna concepit.» S. Joannes Dam. (4): «Quo-
 »niam itaque futurum erat ut Dei genitrix ac Virgo ex Anna oriretur
 »natura gratiae foetum antevertere minime ausa est; verum tanti-
 »per expectavit, dum gratia fructum suum produxisset.» S. Petrus
 Damianus, qui non multum praecessit S. Bernardum (5): «Caro enim
 Virginis ex Adam sumpta maculas Adae
 »non admisit, sed singularis continentiae puritas in candorem lu-
 »cis aeternae conversa est.»

Non aliter a Patribus Concilia. Lateranense sub Marti-
 no I. (a. 649) can. 3, confitetur: «Dei Genitricem Sanctam *sem-*
perque Virginem immaculatam Mariam.» Synodus VI, generalis

(1) *De natur. et grat. c. 36.*—(2) *De Assumptione B. V. M.*—(3) In hymno me-
 nolog. graec. saecul. VIII.—(4) *Orat. de B. Mariae nativit.*—(5) *Serm. de Assum-*
ptione, V. M.

in professione fidei Actione 8.^a sic habet: «Confitemur Jesum Chri-
 »stum incarnatum esse de Spiritu sancto, et Sancta immaculata-
 »que Domina nostra Dei Genitricis, semperque Virginis Maria.»

Etiam liturgiâ sacrâ, quae in vera fide fundatur, haec excellens
 B. Mariae puritas praedicabatur. In antiquissima liturgia S. Jaco-
 »bobi (1) post consecrationem dicebat Sacerdos: «Commemoran-
 »tes Sanctissimam, Immaculatam, gloriosissimam nostram Matrem
 »Dei et semper Virginem Mariam.» Liturgia (2) syrorum, auctori-
 »bus ut communiter fertur, S. Ephraemo, S. Jacobo Ni-
 »sibeno et Isacio, in proemio l' nocturni F. Nativit. V. M.
 canit: «Salve civitas munitissima in qua numquam dominatum est
 »peccatum.» Menologia graecorum Mariam laudant quia: «Pura et
 »supra vim omnem puritatis inviolata.» Cophiti quamvis separati a
 »vera Ecclesia adhuc in Missa Alexandrina ajunt: «Laud sit omni-
 »bus modis sanctae, ratione exemptionis et exceptionis a lege, inte-
 »meratae et benedictae Dominae Nostrae Dei Genitricis et semper
 »Virgini Mariae.» Armeni juxta codicem vetustissimum in festo
 Nativ. B. Mariae V. Christum precantur: «O qui genitus es a Patre
 »ante omnia tempora, hodie puram praestitisti temporalem tuam
 »Matrem vel a Matris ipsius utero, propter mirabilem incarnatio-
 »nem tuam.» Sensus tandem Ecclesiae orientalis plene demonstra-
 »vit P. Josephus Besson, S. J. († 1691) qui circa ducenta
 illustria loca ex vetustissimis ritualibus et codicibus orientalibus
 collegit ut probaret Ecclesiam Orientalem semper professam esse
 immunitatem B. Mariae V. a peccato originali: ea una cum Bulla
 Alexandri VII (3) coram tribus patriarchis schismaticis aliis-
 que perlegit atque omnium suffragium pro tunc pia, nunc de fide,
 sententia obtinuit. En suffragium Patriarchae Antiocheni: «Ego
 »pauper Ignatius Andreas Patriarcha Antiochenus nationis Syro-
 »rum confirmo hanc sententiam orthodoxam, quam explanavit
 »P. Josephus e Societate Jesu, Dominum Nostram Virginem
 »purissimam S. Mariam semper liberam exitisse et immunem a
 »peccato originali, uti explicerunt antiqui SS. Patres longe plu-
 »rimi, magistri Orientalis Ecclesiae.»

Ex hactenus prolatis testimoniis satis constat fidem Immaculae
 Conceptionis B. Mariae Virginis cum ipso initio Ecclesiae confan-
 di. Non mirum igitur si ejus festum ac specialis cultus ab imme-
 moriali celebrabatur in Ecclesia quamvis non universaliter. Inveni-
 »tur hoc festum in liturgiis S. Jacobi, S. Marci, S. Bas-
 »silius Alexandrini. Saeculo x universa Ecclesia graeca illud

(1) Ap. Martinez Sec. 3, fr. 1, elucid. 3, n. 10.—(2) Vid. Civil. cathol.
 1876, Tom. 12, p. 541.—(3) *Sollicitudo omni. Ecclesiar. an. 1661.*

celebrabat ut patet ex Menologio autem annum 984 conscripto. Etiam in occidentali Ecclesia hoc festum agebatur, nam in Neapolitana ecclesia extat calendarium marmoreum, quod saeculo ix dant critici et in eo die 9 Decembris signatur. «Conceptio S. Mariae Virginis.» Mabillonius (1) probat saeculo x praefatum festum primum in Hispania, dein in Anglia celebratum fuisse, atque exinde in Flandriam, Galliam, Germaniam aliasque regiones penetrasse. In Ecclesia Romana licet tempore S. Bernardi (saeculo xii) hoc festum non ageretur, certum est illud jam celebrari saeculo sequenti teste S. Bonaventura (2), donec Bernardus Sixtus IV (Constitut. *Cum praecelsa*) anno 1476 ad universam Ecclesiam, elargitis ut die festo Corporis Christi indulgentiis, extendit.

b) Ratione agendi Summorum Pontificum et Conciliorum post exortam controversiam. Numquam [Vid. not. II] parti adversae favorem tulerunt, adversarios severe compresserunt, piam sententiam et juxta eam B. Mariae praestitum cultum publicum, licet insignes theologi doctores repugnarent, non modo non prohibuerunt, sed semper magis ac magis laudarunt, promoverunt, unice publice et privatim profiteri permiserunt, maxime postquam Concil. Tridentinum (quod parum adfuit ut hoc mysterium definiret) solemniter declaravit (3): «non esse suae intentionis comprehendere in hoc decreto ubi de peccato originali agitur, beatam et immaculatam V. Mariam, Dei Genitricem, sed observandas esse constitut. fel. record. Xysti Papae IV sub poenis in eis Constitut. contentis, quas innovat.» Sed hic agendi modus nequit conciliari cum doctrina erronea in fide. Ergo... *Mia.* est D. Thoma (4). «In Ecclesia nequit esse error damnabilis: sed hic esset error damnabilis, si veneraretur tamquam sanctus, qui fuit peccator, quia aliqui scientes peccata ejus, crederent hoc esse falsum, et si ita contingeret, possent ad errorem perducere; ergo Ecclesia in talibus errare non potuit.»

143. 4.º «Rationem theologiam hujus veritatis omnium consensu suppeditat divina maternitas, cum omnino incongruum videatur Dei matrem subjacuisse daemonis servituti per originale peccatum (5).» S. Anselmus (6) saeculo xi ita probabat: «Decebat ut illius hominis (Christi) conceptio de Matre purissima fieret. Nempè decens erat, ut ea puritate, qua major sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteret, cui Deus Pater unicum Filium suum, quem de corde suo aequalem sibi genitum tamquam se ipsum di-

aligebat, ita dare disponebat, ut naturaliter esset unus, idemque communis Dei Patris et Virginis Filius.—et quae ipse Filius substantialiter facere sibi. Matrem eligebat,—et de qua Spiritus sanctus volebat, et operaturus erat, ut conciperetur, et nasceretur illud, de quo ipse procedebat.» S. Dionysius carthusianus saeculo xv, ita (1): «Horremus nempe Mulierem—quae caput serpentis erat contritura, quandoque ab eo contritam, atque diaboli filiam fuisse, Matrem Domini fateri. Insuper et—Dominam Angelorum servam fuisse peccati—atque amatissimam Dei Patris Filiam quandoque fuisse filiam irae.»

144. Obj. 1.º Paulo teste (Rom. V, 12) in Adamo omnes peccaverunt, omnes mortui sunt, omnes redempti, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt (2). Sed B. Virgo est naturali generatione filia Adae, a Christo redempta. Ergo...

Resp. Explico *major.* Omnes sunt peccatores, omnes redempti propter debitum contrahendi originale peccatum; conc. Propter peccatum originale actu contractum; subdist. Ordinaria lege; conc. Singulari lege vel privilegio, quod Virgini probavimus concessum; neg. «Prior illa lex, ait Suarius (3), non includit absolutam ac definitam Dei voluntatem, ut peccante Adamo omnes ejus filii sine gratia conciperentur, sed ut perderent jus ad gratiam, et ideo quantum esset ex vi conceptionis, sine illa conciperentur; non tamen privavit se Deus jure et libertate miserendi cujus vellet et quando vellet.» Est B. Virgo pulchrior et nobilior illa Esthere cui Assuerus (4): *Non morieris; non enim pro te, sed pro omnibus haec lex constituta est.* Et sapientissime quidem eam exceptit Deus cum vel ipsae humanae leges staturerint (5): «Princeps legibus subditus non est. Augusta vero licet sit subdita, princeps tamen eadem privilegia illi concedit, quae ipse habet.» Fuit nihilominus B. Virgo redempta praeservative, non reparative, nempe, non ea redemptione, qua aliquis liberatur a captivitate jam de facto experta; sed a captivitate quam alioquin infallibiliter incurreret.

Obj. 2.º Plura Patrum dicta, quae Immaculae Virginis Conceptioni videntur contraria, nam aliqui (6) ajunt: a) Neminem praeter Christum esse immunem a peccato originali, b) Alii carnem Virginis fuisse carnem peccati, c) Alii denique eam fuisse mundatam et purificatam.

Resp. Esto haec dicant Patres, nullus tamen dissertis verbis asserit, B. Virginem fuisse cum labe originali conceptam (7); verba

(1) Act. SS. ordin. S. Benedicti saecul. II.—(2) In 3, D. 3, q. 1.—(3) Sess. V. Decret. pecc. orig. in fine.—(4) Quidlib. 9, q. 7, art. 15.—(5) Perrone. Part. 3, c. 4, n. 523.—(6) Lib. de concept. Virginis.

(1) In 3, D. 3, q. 1.—(2) 2 Cor. V, 14.—(3) De myst. D. 3, sec. 4, n. 2.—(4) Esther. XV, 13.—(5) Ulpian. Leg. *Princeps*.—(6) In specie vid. Bellar. De amiss. grat. L. 4, c. XVI; Petav. l. 14, c. 2.—(7) Perrone. De Imm. concept. B. V. M. P. 1, c. 15, § 2.

S. Anselmi (1): «Virgo in iniquitatibus concepta et in originali peccato nata est, quia et ipsa in Adam peccavit.» non sunt ejus, sed Bossii objicientis, cui haec permittit dicere. Aliae sententiae possunt explicari:

Ad a) Neminem praeter Christum esse immunem a peccato originali, praecise; conc. Exclusive, subdist. Jure suae divinitatis, conceptionis non ex semine Adae officique Redemptoris; conc. Etiam privilegio gratiae intuitu meritorum Christi concessio; neg. Hanc ultimam quaestionem in locis, quae opponuntur, non attingunt Patres, nec affirmant, nec negant; ajunt solum Christum liberum a peccato, praescindendo a distributione gratiae, qua (2) *justi constituentur nulli*, ut significant solum Christum jure proprio non fuisse abnoxium peccato, reliquos vero omnes fuisse, quia omnes debuerunt liberari etiam B. Virgo.

Ad b) Carnem Virginis esse carnem peccati denominative ex modo conceptionis naturali et ex debito contrahendi peccatum; conc. Realiter et proprie excluso privilegio; neg. Etiam de carne Christi aliqui Patres affirmarunt carnem esse peccati, quod certe nullo modo proprie intelligi potest, sed solum quatenus Deus misit Filium suum *in similitudinem carnis peccati* (3). Jam vero in B. Virgine praeter similitudinem carnis peccati, aderat debitum hoc contrahendi nisi gratia praeveniretur.

Ad c) Fuisse mundatam et purificatam a peccato contracto; neg. A peccato contrahendo; conc. Ideo aliqui Patres, ut Andreas cretensis, Virginem laudant praepurificatam, praesantificatam, etc.

Ob. 3.º B. Maria fuit baptizata, subjecta morti aliisque hujus vitae miseriis, quae originem trahunt a peccato originali. Ergo B. Virgo eo infecta est.

Resp. Ad 1^{am} fuit baptizata ad remissionem originalis peccati; neg. Ad alios effectus Baptismi suscipiendos; conc.—Ad 2^{am} Fuit subjecta morti aliisque vitae miseriis ex debito peccati contrahendi; trans. Ex peccato contracto; neg. Dixi transeat propter illos, qui negant B. Virginem peccasse in Adamo. Bellarminus, docet (4) fuisse «B. Virginis animam a peccati maculam praeservatam, non autem carnem fuisse redemptam nisi cum post mortem singulari Dei gratia gloriosa surrexit.» Caeterum mors, poenaltates corporis sunt homini connaturales ac per se peccati poenae non sunt, sed per accidens, quatenus amissum pristinum illum statum in quo Deus hominem immortalem, impassibilem constituerat, hinc fit B. Virginem propter Adami peccatum vel occasio-

(1) *Cur Deus homo* l. 2.—(2) Rom. V, 19.—(3) Rom. VIII, 3.—(4) *De amiss. grat.* l. 4, c. 16.

ne hujus peccati, non propter peccatum proprium morti et poenaltatibus subjectam fuisse (1).

145. Obj. 4.º S. Bernardum (2) ajentem: «Miramur reatis, quod visum fuerit quibusdam vestrum voluisse mutare colorem optimum, novam inducendo celebritatem, quam ritus ecclesiasticus nescit, *non probat ratio*, non commendat antiqua traditio.» ut revocaret canonicos lugdunenses ab institutione festi Immaculae Conceptionis, ac S. Thomam pluries v. g. 3, D. 3, q. 1, ar. 1, q. 2, dicentem: «B. Virgo in originali peccato concepta fuit (3).»

Resp. Certum videtur S. Bernardum et S. Thomam non posse numerari inter auctores, qui clare et expresse Immaculatam Deiparae Conceptionem propugnant. Eos non fuisse contrarios i. e. nihil scripsisse, quo cogamur fateri in adversa fuisse sententia aliqui DD. catholici tenuerunt et tenent (4), sed varie. Supponunt aliqui epistolam S. Bernardi esse spuriam, opera D. Thomae hac in re esse corrupta; sed generatim allata documenta ut genuina admittuntur a criticis. Alii ingeniose et subtiliter distinguendo inter conceptionem activam et passivam, inter conceptionem passivam perfectam et imperfectam, inter peccatum originale et debitum ejus, inter posteritatem temporis et naturae putant contrarios textus satis repelli et explicari. Utinam adhibita eadem sagacitate, quae haec distinctiones excogitatae sunt invenirentur aptae ad objectas sententias bono sensu accipiendas. Ardum enim est credere, D. Bernardum cum scriberet (l. c.): «Aut certe peccatum quomodo non fuit, ubi libido non default?» non significasse generatione libidinosam transfusum esse in Virginem originale peccatum sicut in alios transfunditur. Et adhuc difficilium Anglicum Doctorem sine ulla distinctione et declaratione asserentem «V. Mariam conceptam in peccato» non loqui in eodem sensu, quo caeteros homines in peccato conceptos ajebat. Declarans ex professo conceptionem et primam sanctificationem B. V. Mariae (5) dicit: «Peccatum originale trahitur ex origine, in quantum per eam communicatur humana natura, quam proprie respicit peccatum originale; quod quidem fit quando proles concepta animatur: unde post animationem nihil prohibet prolem conceptam sanctificari.» «Cum sola creatura rationalis sit susceptiva culpae, ante infusionem animae rationalis proles concepta

(1) Suar. *De peccat.* D, 9, sec. 4, n. 11.—(2) *Epist.* 174.—(3) *Vid.* 3, Q. 27, ar. 1, et 2; Q. 14, ar. 3, etc. Fere 15 testimonia proferuntur in contrarium.—

(4) Cornoldi S. J. *Sciten.* D. Thomae *de immun. B. Virginis*, a peccato orig.—(5) 3, Q. 27 art. 1, ad 4; art. 2, O.

»non est culpae obnoxia.» «Unde relinquitur quod sanctificatio »B. Virginis fuerit post ejus animationem.» Ubi an clarius distinctiones conceptionis activae et passivae, passivae imperfectae et passivae perfectae ab ejus mente excludere posset, non capio. Restat distinctio inter peccatum et debitum ejus, inter posterioritatem temporis et naturae; atque hoc modo cum necessario prius sit animari quam sanctificari, prius esse in debito peccati quam ab eo mundari, posset forte quis melius sustinere, D. Thomam non esse contrarium: a) Quia rationes ejus tantum debitum peccati probant, Praecipua est, quia si Virgo ante animationem «sanctificata» fuisset, numquam incurrisset maculam originalis culpae, et ita »non indignisset redemptione et salute, quae est per Christum (1).» b) Propter alia D. Thomae testimonia, quae expresse Immaculatae V. Mariae Conceptioni favent (2). «Puritas intenditur per recessum a contrario, et ideo potest aliquid creatum inveniri, quo »nihil purius esse potest in rebus creatis, si nulla contagione peccati inquinatum sit. Et talis fuit puritas B. Virginis, quae a peccato originali et actuali fuit immunis. Fuit tamen sub Deo, in »quantum erat in ea potentia ad peccandum.» «In Christo et in »V. Maria nulla omnino macula fuit (3).» Filius Dei «corpus suum »posuit in sole i. e. in Maria, quae nullam habuit obscuritatem peccati (5).» c) Rationes, quibus (3, Q. 27, ar. 4) excludit a V. Maria omne peccatum actuale tam mortale quam veniale aequae excludunt originale, quod gravius est veniali.

Sed sit, quid de iis sit, non dubitandum S. Bernardum et S. Thomam, si nunc viverent aliter loquuturos et Ecclesiae catholicae consensuros fuisse. Primus sic claudit epistolam objectionem: «Quae autem dixi, absque praesudicio sane dicta sint sanius »sapientis, Romanae praesertim Ecclesiae auctoritati, atque examini totum hoc, sicut et caetera, quae hujusmodi sunt universa »reservo: ipsius si quid aliter sapio, paratus judicio emendare.» Alter (4) ita judicat: «Maximam habet auctoritatem Ecclesiae consuetudo, quae semper est in omnibus aemulanda, quia et ipsa »doctrina catholicorum doctorum ab Ecclesia auctoritatem habet. »Unde magis standum est auctoritati Ecclesiae, quam auctoritati »vel Augustini vel Hieronymi, vel cujusvis sancti Doctoris.»

(1) 3, Q. 27, ar. 2, O.—(2) I. D. 44, q. 1, ar. 3, ad 3.—(3) In. Ps. XIV.—(4) In Ps. XVIII.—(5) 2, Q. 10, ar. 12.

SCHOLION I.

Quod debitum contrahendi peccatum originale habuit B. Virgo.

146. Duobus modis potuit Deus B. Virginem a peccato originali praeservare; primus est si postquam incluserit voluntatem Virginis in Adamo sicut et caeterorum hominum, eam tamen ex privilegio gratiæ praevenit ne de facto peccatum contraheret. Secundus est si ante inclusionem voluntatum hominum in Adamo jam Virginem ab ipso pacto exceperit. In primo casu B. Virgo peccavit in Adamo et habuit debitum proximum peccati originalis, in secundo non peccavit in Adamo et debitum peccati originalis fuit solum remotum. Moderni theologi generatim debito remoto contenti sunt, veteres communius tenebant proximum, imo contrariam sententiam censura notabant. «Haec sententia, ait Suarius (1), licet »speciem quandam pietatis prae se ferat, tamen nec Scripturis sanctis nec Patribus videtur consentanea.» Cum veteribus:

Dico: Probabilius est B. Virginem habuisse debitum proximum peccati originalis.

Prob. 1.º Quia illud significant universales Scripturae propositiones objectionis primae, praesertim Apostoli, qui ex eo quod omnes in Adam peccaverint, deducit omnes indignisse redemptionem. Atqui ab indigentia redemptionis Virgo non est excipienda. Ergo... *Minor*. prob. Ex ipsa definitione dogmatica Immaculatae Conceptionis (n. 141): «intuitu meritorum Christi Jesu Salvatoris »humani generis, ab omni originalis culpae labe praeservatam.» B. Mariam dicente: et ante in expositione dogmatis expresse: «ob »praevisa Christi Domini Redemptoris merita.» In oratione officii Immaculatae Conceptionis cum Ecclesia profitemur Deum «ex »morte» Filii sui «praevisa eam ab omni labe» praeservasse. Quare sicut a Redemptione non excipitur B. Virgo neque a peccato in Adamo: aliter nullo modo essent vera verba Pauli: *Si unus pro omnibus mortuus est*, etiam pro B. Virgine; ergo omnes mortui sunt, cum aequa sit distributio antecedentis et consequentis.

2.º Ex illis Patribus, quos retulimus object. 2.^a quorum sententiae si non intelliguntur de debito saltem proximo, impropria nimis et satis violenta expositione illos explicares, non cogentibus Scriptura, ut patet ex nuper dictis, nec aliis Patribus, qui de omni peccato actuali agunt, non de debito, quod supponunt.

3.º B. Virgo fuit vere et proprie redempta. Atqui ut ex Zoziomo Papa docet Augustinus (2): «nullus redimitur, nisi is, »qui sub peccato servit.» Ergo ad veram redemptionem necesse est vel esse in peccato, vel esse ita obnoxium necessitati contrahendi peccatum, ut sine gratia singulari redemptoris vitari non possit. Confirmatur cum Suario (3): a) Si B. Virgo non fuisset

(1) *De myst. F. Christi*, D. 3, sec. 2; *De pecc.* D. 9, sec. 4, nn. 35, 36 «nec potest dici improbabile (sustinere debitum remotum). Verumtamen ego illis non acquiesco» etc.—(2) *Epist. 157; contr. Julian.* l. 3, c. 3.—(3) *De peccat.* D. 9, sec. 4, nn. 19-21.

sanctificata in conceptione eo ipso esset in peccato originali concepta; alias non fuisset praeservata a peccato originali per gratiam, quae illi data est in instanti suae conceptionis. Ergo ejus sanctificatio fuit remissiva, seu potius impeditiva peccati, et ita fuit sanctificatio redemptiva peccati, quod futurum erat nisi grati impediretur. b) Si Deus statuisset non permittere peccatum Aëae, ac consequenter ejus posterum in eo non cecidissent propter merita Christi praevisa, eo modo quo praevideri potuerunt, ante praevium originale peccatum, nemo diceret tunc homines esse redemptos a Christo ac multo minus ejus morte, quae in illa hypothese futura non fuisset. Ergo a pari nec modo potest dici Virgo redempta, si ab ipso pacto a quo illi homines non fuissent alieni, fuit exempta.

4.° Si B. Virgo habuit debitum proximum tunc perfecta et universalis dignitas Salvatoris (cui certe cedere debet gloria Matris) ejusque gratiae efficacia redditur illustrior et in ipsa Matre perfectius elucet. Ergo ita factum esse dicendum est. Nam debitum proximum ex una parte non derogat perfectae sanctitati et puritati Matris, sed tantum ostendit naturae originem et infirmitatem; ex altera ita virtutem gratiae Christi extollit, ut manifestet naturam origine et debito infirmam adeo gratiâ Christi sanari posse ut nullus ab ipsa origine in persona defectus appareat.

SCHOLION II

De immunitate B. Mariae ab omni peccato actuali.

147. Dico: Singulari Dei privilegio B. V. Maria immunis fuit ab omni peccato tam mortali quam veniali.

Negarunt haeretici protestantes, quorum impietatem B. Canisius (1) repressit. Assertio si non est de fide est saltem fidei proxima.

Prob. 1.° Ex Tridentino (2): «Si quis hominem semel justificatum dixerit... posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de B. Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.»

2.° Ex testimoniis tum Scripturae, cum Patrum, quibus thesım firmavimus; cum peccatum actuale, mortale simpliciter, veniale secundum quid, propter actualem propriam malam voluntatem, majorem secum ferat culpabilitatem et indecentiam quam originale.

3.° Cum D. Thoma (3): «Illos quos Deus ad aliquid eligit, ita praeparat et disponit ut ad id, quod eliguntur inveniatur idonei... Beata autem Virgo fuit electa divinitus ut esset Mater Dei.» Et ideo non est dubitandum quin Deus per suam gratiam eam ad hoc idoneam reddidit, secundum quod Angelus ad eam dicit (4): «Invenisti gratiam apud Deum. Ecce concipies, etc. Non autem fuisset idonea mater Dei, si peccasset aliquando, tum quia honor parentum redundat in prolem, secundum illud (5): *Gloria filiorum pa-*

(1) De Maria V. praefat. I, 10.—(2) Sess. 6, c. 24, 23.—(3) 3. Q. 27, ar. 4.—(4) Luc. I, 30.—(5) Proverb. XXVI, 6.

tres eorum; unde et per oppositum ignominia matris ad filium redundasset; tum etiam quia singularem affinitatem habuit ad Christum, qui ab ea carnem accepit. Dicitur autem (1): *Quae conventio Christi ad Beliam?*; tum etiam quia singulari modo Dei Filius, qui est Dei sapientia, in ipsa habitavit, non solum in anima, sed etiam in utero. Dicitur autem (2): *In malecolam animam non introibit sapientia, nec habitavit in corpore subdito peccatis.* Et ideo simpliciter statendum est quod B. Virgo nullum actuale peccatum commisit nec mortale, nec veniale; ut sic in ea impleatur quod dicitur (3): *Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te.»*

148. Obj. 1.° Christum D. in Evangelio non semel, nempe cum mansit in templo (4), cum interfuit nuptiis in Cana Galilaeae (5), cum populo verba faceret (6), Mariam reprehendisse vel agendi modum improbasse.

Resp. Christum, D. Mariam docuisse reprehendentis specie ad circumstantium vel nostram instructionem, qui in similibus solentibus labi; non vere reprehendisse propter defectum realem in B. Virgine. Omnia sanctissima Virgo vel ex purissimo amore sui Filii vel ex ardentissima in proximam charitate operabatur.

Obj. 2.° S. Chrysostomum, S. Basilium, S. Cyrillum alexandrinum tenere B. Virginem aliquid humanum passam esse cum interfuit nuptiis in Cana Galilaeae, praedicationi Christi ejusque crucifixioni.

Resp. Cum D. Thoma (7) hos Patres et si qui alii pauci sunt similiter loquentes, excessisse, ac proinde nunc quando jam certo constat de impeccantia B. Virginis omnino relinquendi et standum aliis longe plurimis, qui B. Virginem perfecte puram testantur. P. Suarius (8) dicit eos pie exponi posse, nec «sensisse in Virgine fuisse ambitionis aut vanagloriae motum, sed solum judicari suspiciose ab iis, qui praesentes aderant potuisse, et ideo Christum D. eo modo respondisse (9).»

SCHOLION III.

De immunitate Virginis a fomite concupiscentiae.

149. Dico: B. Virgo semper fuit a fomite concupiscentiae libera.

Est affirmatio certa inter theologos, quamvis differant in modo eam asserendi. Aliquibus cum D. Thoma (10) melius videtur, quod per sanctificationem in utero non fuerit sublatas B. Virgini fomes secundum essentiam, sed remanserit ligatus... (11). Postmodum vero in ipsa conceptione carnis Christi, in qua primo debuit refulgere peccati immunitas, credendum quod ex prole redudaverit in matrem totaliter fomite subtracto.» Scototo et aliiis

(1) 2. Cor. VI, 15.—(2) Sap. I, 4.—(3) Cant. IV, 7.—(4) Luc. II, 49.—(5) Joan. II, 4.—(6) Matthae. XII, 48.—(7) 3. Q. 27, ar. 4, ad 3.—(8) De myst. D. 4, sec. 4, n. 12.—(9) Vid. Petav. L. 14, c. 1.—(10) 3. Q. 27, ar. 3.—(11) Vid. supr. n. 39.

pluribus, quos sequitur Suarius (1) verius est B. Virginem jam a prima sanctificatione habuisse fomitem extinctum.

Prob. 1.º Patribus clare id asserentibus. S. Joannes Damasc. (2): «Ave liber signatus, libidinosa omni cogitatione innoxius.» Hesychius Hierosoly. (c. an. 600) (3): «Ecce Virgo concipiet: Quenam? Mulierum egregia... quam concupiscentiae fumus non attingit, nec vermibus voluptatis eam laesit.» S. Petrus Damian. (4): «Caro Virginis ex Adam assumpta maculas Adae non admisit, sed singularis continentiae puritas in candorem lucis aeternae conversa est.»

2.º Rationibus cum Suario (5): a) Quia «decutit Virginem ea puritate nitere, qua major sub Deo nequeat intelligi.» b) Quia fomes est quidam effectus originalis peccati, magnam indecentiam, et cum culpa magnam habens affinitatem; isti enim motus de se mali sunt et culpabiles, nisi ignorantia vel impotentia illos vitandi, excuset. b) Ex scholio praecedenti, B. Virgo nunquam venialiter peccavit. Ergo eandem fecit Deus ab omni inordinato motu liberam (etiam involuntario), quia moraliter difficillimum est pati inordinatos motus, et venialiter saltem nunquam delinquere.

150. Ex dictis infert Suarez (6) fomitem fuisse extinctum in ipsa Conceptione B. Mariae. «Quorsum enim fomitem in actu primo (ut ita dicam) in ea relinqueret Deus, cum omnem actum secundum esset impediturus? maxime cum hujusmodi fomes imperfectum quid sit, et de se ad malum inclinet.»

Rationi D. Thomae respondet (7): «Sicut non derogat sanctitati animae Christi, quod antequam illa existerit, ex merito ejus multae animae fuerint sanctificatae, etiam in gradu perfecto et ultimo, ita non derogat puritati et sanctitati carnis Christi, quod ante formationem ejus, caro matris fuerit perfecte sanctificata usque ad extinctionem fomitis... Nec est simile de perfectione gloriae: illa enim est perfectio pertinens ad terminum, in quo nullus hominum constitui debuit, nec in anima, nec in corpore ante Christum; haec autem est perfectio accomodata et communicabilis viatori.»

Obj. Aliquos Patres docentes SS. Virginem in conceptione Filii Dei fuisse purgatam.

Resp. Explico: fuisse purgatam i. e. liberam actu a libidine conceptionis et sordibus puerperii; ampliori sanctificatione donatam; conc. Fuisse ab aliquo peccato vel similitudine peccati reapse purgatam; neg. (8).

THESIS XXI.

Immaculata V. Maria in prima sua sanctificatione, eam plenitudinem gratiae accepit, qua

(1) De myst. D. 4, sec. 5, n. 5.—(2) Or. 2, in nat. V. M.—(3) Homil. 1, in Deiparam, Mign. 93, 1466.—(4) In assumpt. Virg. serm. 40.—(5) De myster. D. 4, sec. 5, n. 2.—(6) Ibid. n. 5.—(7) Ibid. n. 11.—(8) Vid. Suar. Ibid. nn. 4, 12.

Angelos et Sanctos omnes in gratia consummatos superavit.

151. Nota. I. Non dubitandum V. Mariae fuisse concessam, propter majorem dignitatem maternitatis divinae ad quam eligebatur et immediatiorem cum Christo conjunctionem, intensiorem gratiam, quam ulli hominum vel Angelorum, cum primo sunt sanctificati.

II. Gratia consummatur i. e. non amplius augetur in statu gloriae; quare gratia B. Virgini primo collata non fuit consummata. Fuit, enim, B. Virgo in statu viatoris, ex quo sequitur, eam non accepisse in prima sanctificatione gratiam summe intensam, sed excellentiorem quamdam in qua crevit usque ad beatum diem mortis suae. Thesis est pia et verisimilis (1).

152. Prob. 1.º Ex Ps. CXXXVI, 1, 2, 6: *Fundamenta ejus in montibus sanctis; diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob... Homo et homo natus est in ea et ipse fundavit eam Altissimus.* Haec verba aliaque sacrae Scripturae (2), quae insignem et perfectam supereminentiam unius inter alios important, Ecclesia in sua liturgia B. Mariae accomodat. Sed hac accomodatione satis significatur vel primam gratiam B. Virginis superasse consummatam omnium Angelorum et Sanctorum. Ergo... *Min.* declaratur, *fundamenta Virginis in montibus sanctis; eam diligit Dominus super omnia tabernacula Jacob; i. e. ibi incipit sanctitas Virginis ubi aliorum sanctorum consummatur.* S. Gregorius M. (3) exponens verba; *de monte Ephraim*, ait: «An non mons sublimis Maria, quae ut ad conceptionem aeterni Verbi pertingeret, meritum verticem supra omnes Angelorum choros usque ad solium Deitatis erexit? Hujus enim montis praecellentissimam dignitatem Isaias (4) vaticinatus ait: *Erit in novissimis diebus praeparatus mons domus Domini in vertice montium.* Minus quippe in vertice montium fuit, quia altitudo Mariae supra omnes sanctos »refulsit.« Atqui B. V. Maria jam a sua Conceptione erat *mons praeparatus* seu destinata «ad conceptionem aeterni.» Ergo jam ea tunc «supra omnes sanctos» refulgere debuit.

2.º Patres, cum plenitudinem gratiae Mariae concessam declarare volunt, phrasibus supra omnem modum ponderantibus adeo utuntur ut thesis nostra non sit nisi propositio particularis in generalibus eorum loquutionibus contenta. S. Ephraem (5) dicit Mariam «pelagus inexhaustum divinatorum et secretorum cha-

(1) Suar. De mys. D. 4, sec. 1.º—(2) Proverb. VIII; Sap. VII, 7; Eccli. XXIV; Cant. II, 2; VI, 9; Ps. XVIII, 6; Ps. XV, 5.—(3) in I. Reg. I, 1.—(4) II, 2.—(5) Praeat. 2 ad Despar.

»rismatum.» Petrus Crysolog. (1): «In aliis gratia, in te tota gratiae pariter venit plenitudo.» Auctor ignotus olim putatus Anselmus (2): «Nihil tibi, Domina, aequale, nihil comparabile est; omne enim quod est, aut supra te est, aut subtile te est. Quod supra te est, solus Deus est; quod infra te omne, quod Deus non est. Ad tuam tantam excellentiam quis aspiciet? quis attinget?» Basilius Seleuciaepiscopus. (saecul. v) (3): «Quemadmodum intelligere Deum et eloqui non est facile, imo prorsus impossibile: sic iugens Dei genitricis mysterium intelligentiam omnem excedit et linguam.» Joannes Damasc. (4): «Salite montes rationalis naturae, quae ad spiritualis contemplationis fastigium assurgitis. Mons quippe clarissimus (B. Maria) partu editur, qui collem omnem, ac montem Angelorum scilicet et hominum sublimitatem superat transcendit. Mons Dei, mons pinguis; mons coagulatus, mons pinguis; mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo. Currus Dei decem millibus multiplex divinae gratiae exuberantiam Cherubim inquam et Seraphim, etc.» His et aliis longe plurimis Patrum encomiis permotus Pius IX (5) Immaculatum Virginis conceptum definiens, docuit: «Hinc non luculenta minus, quam concors eorumdem (Patrum) sententia, gloriosissimam Virginem, cui fecit magna, qui potens est, ea caelestium omnium donorum vi, ea gratiae plenitudine, eaque innocentia emicuisse, qua veluti ineffabile Dei miraculum, immo omnium miraculorum apex, ac digna Dei Mater extiterit, et ad Deum ipsum pro ratione creatae naturae quam proxime accedens omnibus, qua humanis, qua angelicis praeconiis celsior evaserit.»

3.° B. Virgo in primo instanti suae sanctificationis plus amabat Verbo quam ullus Angelus vel homo in gratia consummatus. Sed gratia respondet amori. Ergo... *Min.* est evidens in omnibus, qui suos amicos diligunt, et splendidior in Verbo. «qui dixit, ut observat Methodius (6), *honora patrem tuum et matrem tuam* ut decretum a se promulgatum observaret, et alios excederet.» *Major:* a) Est expressa sententia S. Laurentii Justiniani (7): «In instanti primo sanctificationis plus amabat Virgo a Verbo quam ullus Angelorum aut hominum etiam in gloria consummatorum.» b) Immaculata V. Maria in instanti suae Conceptionis amanda erat a Verbo juxta merita dignitatis ad quam erat praelecta. Sed merita hujus dignitatis superant merita omnium Sanctorum gloria consummatorum. Ergo... *Min.* v) Albertus M. (8) «Filius infinitat Matris bonitatem, infinita bonitas in fru-

(1) Serm. 140, de *Annm.* B. M. V.—(2) Tract. de *concept.* n. 14.—(3) Orat. 33.—(4) Serm. de *Nativ.* B. M. V.—(5) Bull. *Ineffab.* § *Hinc non.*—(6) Orat. de *Purific.*—(7) Serm. De *Nativ.* Virg.—(8) In *Mariali* q. 197.

»ctu infinitam quandam adhuc ostendit in arbore bonitatem.» Atqui B. Virgo jam a sua Conceptione erat praedestinatione in hoc ordine infinitatis constituta, ad quem Sancti omnes gratia consummati minime perveniunt. Ergo... §) S. Thomas (1): «Qui sunt Deo propinquiores, magis participant de bonitatibus divinis... B. autem Virgo Maria propinquissima Christo fuit secundum humanitatem, quia ea ex accepit humanam naturam. Et ideo prae caeteris majorem debuit a Christo gratiae plenitudinem obtinere.» Atqui haec major propinquitas jam a Conceptione Virgini competit. Ergo... 7) Cum S. Bernardino (2): «Quod Deus generaret Deum, nulla requirebatur in Deo dispositio, cum ei ex natura conveniret... sed quod foemina conciperet et pareret Deum, est et fuit miraculum miraculorum; oportuit enim, ut sic dicam, foeminam elevari ad quandam aequalitatem divinam, per quandam quasi infinitatem perfectionum et gratiarum, quam aequalitatem creatura unquam non experta est.»

153. Obj. Gratia viatoris nunquam potest in intensione aequari gratiae comprehensoris. Atqui gratia B. Virginis, dum in terra mansit, fuit gratia viatoris. Ergo...

Resp. Neg. *major.* Non enim est alterius rationis gratia sanctificans in statu viae et in statu patriae. Differentia est mere extrinseca in eo sita, quod in patria jungatur cum beatitudine, hic non. Gratiae in primo instanti Virgini collatae respondebat tanta gloria quanta nulli sanctorum est concessa (3).

THESIS XXII.

Beatissima V. Maria, quamvis immunis fuerit a peccato originali, vere mortua est: non multo tamen post mortem gloriosa resurrectione in caelum assumpta est.

154. *Nota. I.* Felicissimus dies, quo Beatissima Virgo mortua est, a graecis *κοιμησις*: hoc est dormitio vocatur, abs dubio, eo quod post brevissimum mortis somnum fuerit ad instar Christi excitata, juxta illud Psalmi (4): *Ego dormivi et soporatus sum, et exurrexi.* A latinis vero assumptio appellatur. Assumere est aliquid ad se sumere praesertim corporeum atque in hoc sensu dicitur Assumptio Virginis, quatenus a Deo ad se est assumpta; impium esset inficiari, animam ejus immediate post mortem fuisse a

(1) 3. Q. 27, ar. 5.—(2) Serm. 61, ar. 1, c. 12.—(3) Confert. Vega. *Theol. Marian.* nn. 1158-1162; Hurter. S. J. *Compend. Theol.* Tract. 7, thes. CLXI.—(4) III, 6.

Deo assumptam, aliquid amplius significat Ecclesia, nempe eam non multo post mortem gratiam resurrectionis ad immortalitatem et perfectae gloriae consummationem accepisse. Si enim sola anima V. Mariae assumpta fuit, «quid vetaret ait Salmeron (1), «quominus diceremus assumptionem B. Petri, Pauli, Stephani vel Laurentii, et reliquorum divorum, cum constet eorum quoque animas fuisse in caelum assumptas? Et certe, ni velimus oculos veritati claudere, cogimur eodem modo accipere hoc verbum in Virgine, sicut in Filio ejus Jesu Christo, qui dicitur in caelum assumptus (2).»

II De morte Btae. Virginis jam olim scribebat Epiphanius (3): «Scriptura sacra mentis humanae captum praetergressa rem in incerto reliquit.» Aliqui, quos recenset Macedo (4) aperte negant, quibus nuperrime pauci aliqui theologi accesserunt (5); nihilominus, cum Suario (De mys. D. 22, sec. 1, n. 2), tenendum est; «sine ulla dubitatione, B. Virginem mortem obiisse.» Ita enim sentiunt Patres ac universi fere theologi.

De gloriosa V. Mariae resurrectione Catharinus (6) contendit esse de fide; Suarius (7) verius: «Est igitur jam nunc tam recepta haec sententia, ut a nullo pio ac catholico possit in dubium revocari, aut sine temeritate negari.» Haec ille, sed nostris temporibus adeo crevit pius fidelium ac pastorum sensus, ut in concilio Vaticano a fere ducentis Patribus «perardenter» postulatum fuerit: «B. Mariam anima immaculata et corpore virgineo ad dexteram Dei Filii, nostram praestantissimam mediatricem in caelis adstare, et sacrosanto concilio Vaticano explicite et solemniter declarari et definiti (8).»

155. I.^a Pars. Prob. 1.º Libris ritualibus Ecclesiae Romanae, quae princeps est et caput aliarum Ecclesiarum, Sacramentarium Gelasii P. P. (ann. 496) in oratione secreta: «Accipe munera, Domine, quae in B. Maria iterata solemnitate (i. e. mortis et assumptionis) deferimus, quia ad tua praeconia recurrit, ad laudem quod vel talis assumpta est.» Apertius sacramentarium D. Gregorii (ann. 590) «Veneranda nobis, Domine, hujus diei festivitas opem conferat salutarem, in qua sancta Dei Genitrix mortem subiit temporalem; nec tamen mortis nexibus deprimi potuit, quae Filium tuum de se genuit incarnatum.» In hodierna liturgia secreta est. «Subveniat, Domine, plebi tuae Dei Genitricis oratio, quam etsi pro conditione carnis migrasse cognoscimus, in caelesti gloria apud te pro nobis intercedere sentiamus.»

(1) Tract. 38. De Virg. assump. tom. II. — (2) Marc. c. ultim. — (3) Haeres. 78, n. II. — (4) De clavibus Petri l. 4, p. 2, sect. 3. — (5) Vid. Jannucii. De Deiparantis assumptione, Συζητήσιον contr. theolog. — (6) De Concept. B. M. — (7) De mys. D. 21, sec. 2, n. 9. — (8) Martin. Docum. Vatic. col. 106.

2.º Ex Patribus. S. Theodorus Studita (saec. IX) a Bellarmino nuncupatus «vir admirandus et potens opere et sermone» (1) traditionis, ait, esse apostolicae S. Mariam obiisse (2): «Ast ipso die dormitionis immaculatae Deiparae, si contingat feria IV vel VI, non utimur carne vel caseo, propter magnum tremendumque somni hujus admirandum prodigium. Tunc enim venerabiles Salvatoris Apostoli ut in sacris scriptis comperimus Clementis Romani, tres integros dies apud sepulchrum manserunt, donec a divo Angelo de re tota certiores facti sunt.» Alios Patres dabimus in secunda parte.

3.º Rationibus congruentiae: a) Decuit B. Virginem esse similem Christo; cum ergo Christus mortem susceperit, non oportuit B. Virginem ab hac lege eximi. b) Quia morte Virginis constat evidentiussimam eam indignissime Christi morte, quae fuit redempta, et habuisse carnem passibilem, a qua Christus similem sumpsit, et ita excluditur error eorum, qui finxerunt B. Virginem fuisse cujusdam caelestis seu angelicae naturae (3). c) Quia mors nullam imperfectionem includit, quae Virginem non deecat; quia potius est poena, quae propter Deum suscepta magnum gratiae augmentum promereri potest; propter quod mors Sanctorum pretiosa in conspectu Domini (4) esse dicitur (5).

156. II.^a Pars. Prob. 1.º et praecipue a veteri jam et universali Ecclesiae consensu, qui elucet: a) Antiquitate celebrationis festi Assumptionis uti constat ex sacramentariis Gelasii et Gregorii (n. 155, 1.º); missali gothico saec. VI in quo legitur: «Virgo Dei Genetrix de mundo migravit ad Christum. Quae nec de corruptione suscepit contagium; nec resolutionem pertulit in sepulchro... recte ab ipso (Christo) suscepta est in Assumptione feliciter, quem pie suscepisti conceptura per fidem: ut quae terrae non eras conscia, non teneret rupes inclusa (6).» Kalendarium arabicum saecul. VI ad 15. Augusti habet: «In eodem celebratur ascensus corporis Dominae juxta disciplinam syrorum et francorum, armeniorum et romanorum (7).» b) Orationibus antiquorum Patrum pro hac festivitate. Synodus Hierosolymitana, adversus calvinistas (ann. 1672) celebrata, adducit Cyrillum Alex. (Homil. Dormit. V.) proferentem: «Quidnam est magnum illud signum, quod apparuit in caelo, ubi et Deus habitat, et caelestes virtutes assistunt? Ipsa proculdubio est Virgo sanctissima, quae magnum in terra signum

(1) De Script. eccles. — (2) Migne P. G. tom. 99, col. 1702. — (3) Epiphanius. haeres. 78; D. Thom. 3, D. 4, q. 2, ar. 1. — (4) Ps. CXV, 15. — (5) Suarez. De mys. D. 21, sec. 1, n. 2. — (6) Ap. Trombelli in Summa aurea Migne. Tom. 2, col. 295. — (7) Hurter. Comp. Mariolog. n. 666.

»cum extiterit... recte jam et signum esse dicitur in caelo, eo quod
 »ipsa cum corpore assumpta est in coelum. Et quamvis conclusum
 »sepulchro fuerit immaculatum corporis ejus tabernaculum, in coe-
 »lum, tamen uti Christus fuerat assumptus, tertio et ipsa, die, redi-
 »viva migravit (1).» Gregorius Turon. saecul. vi (2): «Do-
 »minus susceptum (Virginis) corporis sanctum in nube deferri
 »jussit in paradysum, ubi nunc resumpta anima cum electis ejus
 »exultans aeternitatis bonis nullo occasuris fine perfruit.» SS.
 Ildephonsus Tolet. Modestus Hierosolymae Patriarcha saec. vii de hoc Virginis privilegio loquuti sunt. S. Andreas
 Gretens. (saecul. viii) concionabatur (3): «Erat novum reipsa
 »spectaculum... mulierem caelorum naturam munditiae supergres-
 »sam, caelestium adytorum sancta penetrare... Ut enim minime
 »corruptus est parientis uterus, ita nec interiit defunctae caro.»
 S. Joannes Damasc. (4): «Non descendit in infernum anima
 »tua, o Maria; nec caro tua vidit corruptionem; non est relictum in
 »terra immaculatum corpus tuum, sed in regias sedes, tu regina,
 »tu hera, tu domina, tu vera Dei Genitrix translata es.» c) Ipsis
 schismaticorum conciliis, quae si separata Ecclesiae catholicae con-
 sentiunt, satis produnt jam ante exortum dissidium eandem cum
 vera Ecclesia tenuisse fidem: Synodus Armenorum (ann. 1342)
 declarat: «Sciendum est, quod Ecclesia Armenorum credit et tenet,
 »quod S. Dei Genitrix virtute Christi assumpta fuit in caelum cum
 »corpore.» Quid senserit Synodus Hierosolymit. habes supra argum.
 a), d) Auctoritate D. Thomae (5) qui ait: «Credimus quod
 »post mortem Maria resuscitata fuerit, et in caelum deportata.»

2. Praeuntibus Patribus ex illis sacrae Scripturae rebus vel fac-
 ctis, quibus Maria accomode est praefigurata, ut sunt inter alia:
 »Astitit regina a dextris tuis, in vestitu deaurato, circumdata varie-
 »tate (6). Quae est ista quae ascendit de deserto, delicias affluens, in-
 »victa super dilectum suum (7)? Praecipue Surge, Domine, in requiem
 »tuam, tu et arca sanctificationis tuae (8). Jam vero arcam in qua
 »Christus Dominus summa sanctitas novem menses inhabitavit cor-
 »pus fuisse Mariae, quis dubitat? Ecclesia in solemnitate Assum-
 »ptionis legit Evangelium Lucae (9) de Martha ac Maria Jesum
 »domi suscipientibus, ait Salmeron (10), ut ex ancillis ma-
 »gnitudinem Dominae valeas agnoscere. Nam cum Maria optimam
 »sortita est partem, scilicet contemplationis, numquam ab ea afe-
 »rendam; et cum Martha nobilissimum exhibuit ministerium, illum

(1) Mign. Sum. aurea, 2, col. 289.—(2) De mirac. L. 1, c. 4.—(3) Or. 2.
 de laud. Assumpt. — (4) Serm. 2. In Dormit. SS. Mariae Domin. matr.—(5) Opuscl.
 8.—(6) Ps. XLIV, 10.—(7) Cant. VIII, 5.—(8) Ps. CXXXI, 8.—
 (9) X. 38, 42.—(10) Trac. 38. De Assump. tom. 11, p. 339.

»exicipiens domi suae, hoc est in intimis corporis et animi visceri-
 »bus administrans, cibans, potans, atque vestiens caeteraque dili-
 »gentissime matris munera praestans... magna profecto ratione
 »efficitur, ut sanctissimae Matris corpus... omnibus honoribus et
 »laudum ornamentis decorasse credamus.»

Pro coronide cum illis Patribus Vaticani concilii, qui definitio-
 nis hujus veritatis postularunt hanc probationem absolvimus. Cum
 »juxta apostolicam doctrinam (Rom. V. 8; 1. Cor. XV, 24,
 »26, 54, 57; Hebrae. II, 14, 15, aliisque locis traditam, triplici
 »victoria de peccato, et de peccati fructibus, concupiscentia et
 »morte, veluti ex partibus integrantibus constituatur ille trium-
 »phus quem de Satana antiquo serpente Christus retulit; cum-
 »que Genes. III, 15. Deipara exhibebat singulariter associa-
 »ta Filio suo in hoc triumpho accedente unanimi SS. Patrum suf-
 »fragio, non dubitamus, quin in praefato oraculo, eadem B. Virgo
 »triplici illa victoria praesignificetur illustris; adeoque non secus
 »ac de peccato per immaculatam Conceptionem, et de concupis-
 »centia per virginalem maternitatem, sic etiam de inimica morte sin-
 »gularem triumphum relatura, acceleratam ad similitudinem Filii
 »sui resurrectionem, ibidem praenuntiata fuerit.»

3. Ratione: (1) a) Cum corpus Christi ex corpore Virginis sum-
 ptum sit, dici possunt corpus Christi et corpus Virginis, quodam-
 modo esse una caro: sicut ergo decuit carnem Christi omni ex parte
 esse beatam et incorruptam, ita etiam et carnem matris, cuius
 gloria in illius honorem redundat. Ita vetustus auctor (2): «Illud
 »ergo sacratissimum corpus, de quo Christus carnem sumpsit...
 »escam vermium traditum, quia sentire non valeo, dicere perti-
 »mesco.» b) *Ubi sum ego*, dixit Christus (3) *illuc et minister meus*
erit; B. autem Virgo singulariter ministravit Christo ut in fine
 prob. 2. declaravimus; ergo singulariter etiam in illa completa
 est haec Christi promissio; ergo ubi ipse est, jam ipsa cum eo re-
 gnat corpore et anima gloriosa. c) Cum citato et pio vetusto aucto-
 re: «Si voluit (Christus) integram matrem virginitalis servare pu-
 »dore, cur non velit incorruptam a putredinis servare foetore?»
 d) B. Virgo carnis maculas, peccatum originale, fomitem non
 contraxit et ab omnibus sordibus quam longissime abfuit; non de-
 buit ergo carnis resurrectionem spectare, cum corrumpi in sepul-
 chro nihil honoris et meriti, sed potius opprobrii habeat. «Putredo
 »namque et vermis, ait vetustus auctor, humanae est opprobrium
 »conditionis, a quo opprobrium cum Jesus sit alienus, natura Ma-

(1) Suar. de myst. D. 21, nn. 6-8.—(2) Inter oper. Augustini. De As-
 sumptione. Mign. P. L. tom. 40, col. 1142.—(3) Joan. XII, 26.

»riæ excipitur, quam Jesus de ea suscepisse probatur.» e) Si corpus Virginis integrum et incorruptum in terra persisteret, incredibile est permissurum fuisse Deum, ut tanto tempore Ecclesiam lateret, et absque honore et veneratione in occulto aliquo et invisio loco jaceret. Constat aliqua sanctorum corpora, quae in obscuris et minus decentibus locis latebant, divinâ providentiâ Ecclesiae revelata esse. Quid ergo non faceret Deus, si corpus B. Virginis adhuc in terra permaneret?

157. Obj. 1.º In sacra Scriptura nihil dicitur de Virginis morte et Assumptione. Ergo melius est de his silere quam aliquid temere affirmare.

Resp. 1.º Conc. *antec. Neg. conseq.* Non enim sola Scriptura, sed etiam legitima traditio est testis fidei nostrae; hinc:

Resp. 2.º Dist. *antec.* Nihil dicitur expresse et directe; conc. Implicitè et indirectè; neg. Pro asserenda morte B. Mariae sufficit ex Scriptura lex generalis (1) *Statutum est hominibus semel mori*, si nulla datur, ut accidit, in contrarium probabilis ratio; pro Assumptione vero satis superque est tum commendatio traditionum ab ipsa Scriptura (2): *Sate et tenete traditiones, quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram*; tum explicante traditione, summa similitudo inter Christum et Mariam quam ipsa sacrâ Scripturâ (Genes. III, 15) stabilitur, ut nuper cum Patribus vaticanis dicebamus.

Obj. 2.º Traditio pro gloriosa B. Mariae resurrectione non ultra saeculum vi vel v se protendit, imo aliqui hujus traditionis testes non ut rem certam eam affirmant. Sed traditio in rebus praesertim doctrinalibus usque ad Apostolos pervenire debet. Ergo...

Resp. Dist. *major.* Non ultra saeculum vi vel v se protendit formaliter, explicitè, documentis authenticis; conc. vel trans. Implicitè et virtualiter; neg. Etcontradistinct. *min neg. conseq.* Hoc ipso, quod saeculo vi hujus mysterii festum jam celebraretur atque illud Ecclesia Romana magistra infallibilis aliarum omnium non respuerit, sed acceptaverit et per totum orbem diffuderit, satis constat, non tunc esse inventum novum dogma, sed antiquum in communi fidelium ac pastorum sensu contentum, explicatius esse professum. Id quod addit: Non tradunt ut rem certam; dist. i. e. definitam supremo judicio Ecclesiae; conc. Ut piam sententiam, quae prae contraria, unice sit digna Matris Dei; nego.

(1) Hebrae. IX, 27.—(2) 2. Thessalon. II, 14.

SCHOLION.

De circumstantiis mortis et Assumptionis B. Mariae

158. Pia et verisimilis est historia mortis et Assumptionis S. Mariae, quam affert Nicephorus (1), licet de ejus autenticitate dubium critici moveant. Dicit ille, Juvenalem episcopum Hierosolymorum, ann. 451 Martiano imperatori corpus B. Virginis efflagranti, respondisse: «Ex prisca ac verissima traditione hoc accepimus, quod gloriosi ipsius obitus tempore sancti omnes Apostoli, qui gentilium salutis causa terrarum orbem peragrabant, temporis momento per altum abrepti in Jerusalem convenerunt; ibique cum essent, angelica ipsis visio contigit, divinusque praestantiorum virtutum cantus auditus est; sicque cum divina ac caelestis gloria in manus Dei animam sanctam commendavit, ejus autem corpus, quod Deus susceperat, cum angelico et apostolico cantu funeri datum apud Gethsemanum in loco conditum est. Quo quidem in loco Angeli totos tres dies choros agere atque canere non desisterunt. Cum autem ipsis exactis tribus diebus canendi finem fecissent, Apostoli, qui aderant propterea, quod unus ex ipsis, Thomas nimirum, qui funeri non interfuerat, post tertium diem veniens corpus illud, quod Deum susceperat adorare cupiebat, tumulum aperuerunt, ac sacratissimum quidem illud corpus haudquaquam invenire potuerunt; cum autem jacentia tantum ipsis lintea reperissent, atque ex iis inenarrabili quadam suavitate perfusi fuissent, loculum clauserunt, atque mysterii illius admiratione percussi hoc solum secum reputare poterant, quod Deus Verbum ac gloriae Dominum, qui in persona propria carnem ex ea induere ac fieri homo voluerat, idem etiam post discessum e vita immaculatum ac spurcitiae expers ejus corpus incorruptibilitate ac translatione (2) ante communem et generalem resurrectionem honestare voluisse (3).»

II. Non defuerunt qui dicerent B. Mariam fuisse martyrio coronatam (4); sed hoc nullo probabili fundamento nititur, quia nulla historia, nulla traditio, nullaque probabilis auctoritas hoc confir-

(1) *Histor. t. 15, c. 15.*—(2) De hac notat Suarius (*De myst. D. 21, sec. 2, n. 11*), «propter Assumptionis nomen, et propter vulgarem picturam, qua depingitur Virgo quasi angelico ministerio et virtute in caelum elevata, non esse hoc intelligendum ac si B. Virgo illorum opera ad ascendendum indigeret; propria enim virtute, quae omnibus gloriosis corporibus communis est ascendere poterat.»

Dicitur ergo assumpta ab Angelis, quia honoris causa eam comitabantur, et magis dicitur assumi quam ascendere, quia illa virtus simpliciter non erat naturalis tali personae, sicut fuit Christo; ac propterea etiam magis proprie dicitur Assumptio de corpore quam de solo spiritu, quia spiritus non tantum gloriosa, sed etiam propria et naturali virtute ascendere potest.—(3) Vide Ribade-neyram. *Flos sanctor. 15 Augusti.*—(4) V. Isidor. *lib. de Vit. et mori. l. 1; Ambros. et Bed. in Luc. II, eos rejicientes.*

mat. Verba autem illa Simeonis (1): *Tuam ipsius animam pertransibit gladius*, ex quibus falsa suspicio orta videtur, non esse de corporali ejus morte intelligenda, sed de acerbissimis doloribus in morte Filii ejus Jesu Christi toleratis, verior expositio tenet (2).

III. Beatissima Virgo ut pie sentiunt fideles non mortua est vi alicujus morbi corporalis, sed vi amoris et ardentissimi desiderii atque intensissimae contemplationis (3).

Primum fit verisimile: a) Quia non mori vi corporalis morbi est excellentior mortis modus et innocentiae ac puritati Virginis quodammodo debitus. b) Quia mortua creditur sine dolore ut Damascenus sentit orat. 2, de *Dormitione Virginis*. c) Quia sine libidine concepit, omnique inordinata concupiscentia etiam materiali semper caruit. d) Quia in morte Filii majores dolores, quam in morte sentiantur degustavit.

Secundum est etiam verisimile, quia fieri potest ut mens tanta efficacia et intensione in actibus amoris, desiderii et contemplationis occupetur, ut veluti destitutum corpus, ita ut paulatim ejus dispositiones remittantur, ac deficient, ac tandem ob earum defectum non possit anima in corpore conservari. (Vide P. V. Sedlmayr. O. S. B. Theolog. Mariana QQ. 6. 7. P. 4° in Summ. aurea, tom. 8, col. 134...)

Haec pauca sufficiant ut quanta sint privilegia B. Mariae ob ejus divinam maternitatem concessa, aliquatenus adumbretur. Caeterum Ipsa (4) «caeli terraeque Regina a Domino constituta, ac super omnes Angelorum choros Sanctorumque ordines exaltata adstans a dextris Unigeniti Filii sui Domini Nostri Jesu Christi maternis suis precibus validissime» impetret (5) «ut sancta Mater Catholica Ecclesia cunctis amotis difficultatibus, cunctisque profligatis erroribus ubicumque gentium, ubicumque locorum, quotidie magis vigeat, floreat ac regnet a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos orbis terrarum, omnique pace, tranquillitate, ac libertate fruatur ut rei veniam, aegri medelam, pusilli corde robur, afflicti consolationem, periclitantes adiutorium obtineant, et omnes errantes discussa mentis caligine ad veritatis ac justitiae semitam redeant, ac fiat unum ovile et unus pastor.»

(1) Luc. II, 35.—(2) Vid. Maldon. in h. l.—(3) Suar. *De myst. D. 21*, sec. 2, nn. 3, 4.—(4) Bull. *Ineffabilis Pii IX. § Audiant.*—(5) *Ibid. § Replebam quidem.*

DISQUISITIO III.

De hominis operatione et regula praecipue secundum naturam.

Homo in triplici statu considerari potest, in statu primaevo, in quo a Domino rectus factus, peccavit et innocentiam amisit; in statu viae, in quo suis actibus normae divinae accommodatis ac gratia Dei roboratis, ipsius amicitiam et benevolentiam recuperat; in statu tandem finali, in quo post mortem, aut praemium aut poenam prout vitam bonam vel malam gesserit, a Deo recipiet. De primo statu satis diximus in disquisitione praecedenti, restat ut de secundo et tertio in iis, quae supersunt disquisitionibus agamus.

CAPUT I.

De actibus humanis.

ARTICULUS I.

De voluntario.

THESIS I.

Ut actus sit humanus debet esse perfecte voluntarius.

I. Nota. I. Voluntarium est proprie: «quod procedit a principio intrinseco cum cognitione finis (1).» Voluntarium necesse est ut oriatur a proprio appetitu innato, qui sit in agente, et in hoc convenit motus naturalis cum voluntario, et differt a violento, quod est a principio extrinseco. Additur cum cognitione, ut distinguatur a motu naturali, ut sic: hic enim est consentaneus appetitui naturae, ille vero debet esse a principio eliciente et vitali, qui appetitus sequitur formam apprehensam et ex cognitione resultat: ita ut cognitio sit aliquo modo fons et origo ipsius voluntarii.

(1) D. Thom. 1, 2, Q. 6, ar. 1.